

BÁCSMEGYEIEI FÜGGETLENSÉG

A BACS-BODROG VÁRMEGYEIEI ÉS A ZOMBORI FÜGGETLENSÉGI ÉS 48-AS PÁRT HIVATALOS KÖZLÖNYE.

ELŐFIZETÉSI ÁR: Egész évre 10 kor., félévre 5 kor., negyedévre 3 kor. — Néptanítók részére: Egész évre 8 kor., félévre 4 kor. — Egyes szám ára 10 fillér.
Megjelenik: vasárnap és csütörtökön.

Felelős szerkesztő:

Dr. JOVÁNOVITS JÓZSEF.

Laptulajdonos a „Zombori Függetlenségi Párt.”

Szerkesztőség és kiadóhivatal: Erzsébet-körút 13. sz. hová a lapot illető közlemények és az előfizetések küldendők. — Kéziratokat a szerkesztőség nem ad vissza.
Szerkesztőség és kiadóhivatal telefonszáma: 76.

Uj harcok előtt.

Zombor, november 13.

A kölcsönös meg nem értés, a folytonos egymás ellen törés, a pártoskodás volt mindig a sirja a magyar függetlenségi törekvéseknek. Keresztül lapozva ezer nehéz, küzdelmes esztendő történelmének lapjait, számtalan helyen tapasztalhatjuk, hogy az „inter duos litigantes tertius gaudet” elve a mi országunk történetében oly nagy szerepet játszik, mint talán sehol a föld kerekén.

Ennek a sok széthúzásnak mindig a magyar adta meg az árát — és örült az osztrák.

Az egyenetlenkedés, a széthúzás mintegy ősi átokként üli meg nemzetünket. Ime az országos függetlenségi és 48-as pártnak csütörtökön megtartott értekezlete megint csak bizonyítja, hogy képtelenek vagyunk levonni a tanulságokat ezer év történetéből.

A csütörtöki pártértekezleten szétbomlott a legnagyobb magyar párt, amelynek a nemzet annak idején újongó lelkesedéssel adott többséget.

Mi, a nemzet mélyes megilletődéssel nézzük a lelkünkben sarjadt többségnek szétfoszlását.

Ez az ország sok hányattatáson ment már keresztül, kemény, megpróbáltatásokkal teli viharok zúgtak el a feje fölött. Itt lenne már a legfőbb ideje, hogy az alkotmányos és gazdasági erőgyűjtés áldásos munkája végrehajthatóvá tétessék.

Ám, ha ez nem sikerül, — nem mi rajtunk mulik.

Az ország egész közvéleményét hosszú idő óta a bankkérdés foglalkoztatja. Fokozta a lázas érdeklődést az a körülmény, hogy a király nem vitte a kérdést sem az egyik, sem a másik irányban dűlőre. Midőn Kossuth Ferenc a királynál nem mint miniszter, hanem mint az országos függetlenségi és 48-as pártnak vezére volt kihall-

gatáson, kétségtelenül előadta mindazon súlyos és megdönthetetlen érveket, amelyek a nemzetnek az önálló magyar jegybankhoz való jogát nemcsak kétségtelenné, hanem elkerülhetetlenül szükségessé is teszik. Lehetetlenség feltételezni, hogy Kossuth Ferenc ne esüggne most is a legforróbb szeretettel ezen a nagy nemzeti kérdésen.

Sajnos, nem sikerült eloszlatni a király aggodalmait.

Mi következik már most? Nem az, hogy feladjuk jogainkat és jobb időkre jégre tegyük jogos igényeinket, hanem az, hogy fegyelmezett előrehaladással, egységes fellépéssel tántoríthatatlanul küzdjünk tovább is kétségtelen igazunk mellett.

Ezért tölt el bennünket szomorúsággal a függetlenségi párt keflészakadása. Amit egységes erővel minden valószínűség szerint elérhettünk volna, ahhoz a célhoz különböző utakon, más-más taktikával sokkal nehezebben fogunk eljutni.

Az az előzékeny engedékenység, amelyvel a függetlenségi párt részt engedett a 67-eseknek a hatalomból, sok igen rosszakaratu félremagyarázásra adott okot. Nagy általánosságban azt hajtogatták leginkább, hogy a függetlenségi párt gyenge, erőtlen és nemcsak nem tudja, de nem is akarja megvalósítani a magyar nemzeti jegybankot.

Most kellett volna mindenkit, akit illet, kiábrándítani ebből a tévhitből. Fájdalom, ez a kiábrándítás nem a lényegbe vágó, hanem a taktika kérdésében való nézeteltérés miatt — ugy látszik — halasztást szenved.

Nincs ebben az országban egyetlen becsületes magyar ember sem, aki ne akarná, ne óhajtana a magyar nemzeti bank mielőbbi felállítását. A bankprovizorium olyan valami, mintha a gazdának azt ajánlaná valaki, hogy hagyja télre az aratást. A gabonát le-

kell aratni, az bizonyos, — de nem télen.

Az új politikai alakulás folytán igen nehéz napoknak nézünk elébe. Bécs a maga jószántából nem fogja megadni sohasem fejlődésünk eszközeit: gazdasági és politikai függetlenségünket. Ezt előbb-utóbb ököllel kell kivívni, kiküzdeni, mert az ölkünkbe hullani nem fog soha.

A szentesítés kérdése.

Irta: Baloghy Ernő országgyűlési képviselő.

Azt mondják, hogy mindig csak közjogi kérdésekkel foglalkozni és mindig csak gravaminális politikát üzni és közjogi szörszálhasogatásokon nyargalni: helytelen dolog. Az is igaz, hogy a magyar politikai vitáknak az utolsó évtizedekben a főterrénuma a közjog volt és el lett hanyagolva a gazdasági élet hasznos mezeje. Csak hogy felette fontosak a helyes közjogi distinkciók és a jogterületek szabatos elhatárolása. Mert az erő ad ugyan tartalmat a jognak, de a jog váltja ki az erőmegnyilatkozásokból az igazságot.

Tisztán kell látni a bankkérdés közjogi vonatkozásait is.

Azt állítják, hogy a bankkérdést a tételes törvények alapján se lehet másképpen megoldani, mint hogyha megegyezés jön létre Magyarország, Ausztria és a korona között. Azaz ugyanegy dologban kell megegyezni ennek a három tényezőnek, mert más megoldás nincs. Akarni kell az önálló magyar nemzeti bankot a magyar nemzetnek és bele kell ebbe egyeznie az uralkodónak és Ausztriának, másképp magyar nemzeti bank nem lehetséges. Azt nagyon jól tudjuk, hogy a magyar nemzet akarja, amde azt is tudjuk, hogy Ausztria nem egyezik bele és a királynak azt adják a szájába, hogy ő az önálló magyar nemzeti bank szentesítéséhez nem járul ezidőszerint hozzá. Így nem lévén meg az összhang, a megegyezés: nincs magyar bank.

Az osztrák kiegyezési törvényből (1867. december 21.) is ki tudná mutatni egy Lustkandl-féle jogtudós, hogy mind a három tényezőnek újra való beleegyezése szükséges az önálló magyar nemzeti bank felállításához: (az osztrák törvény 2. §. 1. és 5. pontja szerint a vám- és kereskedelmi viszonyok, valamint a pénzügyrendszer tekintetében időről-időre megegyezésre alapelveket kell megállapítani és ez a törvény a 36. §-ában, de egyebütt se intézkedik arról, hogy mi történjék akkor, ha megegyezés nincs) a magyar közjog és a magyar tételes, élő, érvényben levő törvények azonban mást mondanak. Azt t. i., hogy ez a megegyezés, ez a beleegyezés már megtörtént akkor, amikor a bankkérdés

Röntgen Laboratorium

ZOMBORBAN, Csihás Benő utca 12. szám.
Rendelés egész napon át. — Mérsékelt árak.

Használtatik idegen testek feltalálására, törések és ficamok megállapítására, szív- és tüdőbajok, dagاناتok, csontbajok, kölerakodások, epekövek, kórismérezésére. — **Gyógycélul:** fehérvérűség, mirigydagاناتok, Basedov-kór, bőrfarkas, bőrizzag, csontszu, izületi gennyedés, hörghurut, asthma, tüdőbeszüremkedés, kéz- és lábizzadás, rákos betegség, husdagاناتok stb. fájdalom nélküli gyógyítására.

mikénti megoldását a király a nemzeti akaratra bízta és így a koronának a magyar törvények szerint nincs törvényes alapja ahhoz, hogy a szentesítést az önálló magyar nemzeti bank felállításától megtagadja.

Hogy ennek az állításnak az igazsága tisztán álljon, ide kell igatnom az 1867. XII. t. c. 68. §-at:

„Magától értetődik, hogy ha és amennyiben a fenti 58., 67. §§ okban (vámügy és pénzügy) elősorolt tárgyak fölött az egyezkedés nem sikerülne: az ország önálló, törvényes intézkedési jogát magának fenntartja és minden jogai e részben is sértetlenek maradnak”;

továbbá hivatkoznom kell az 1899. XXXVII. t. c. cikkre, mely így kezdődik:

„Az Osztrák-Magyar Monarchia mindkét államát önálló jegybankok felállítása tekintetében megillető, kölcsönösen elismert jog 1910. év végéig igénybe nem vétetvén... stb.”;

végül meg kell emlékezni az 1907. év október hó 8-án kelt és az Ausztriával kötött vámszerződés zárójegyzékében foglalt különleges határozmányról:

„Ha az Osztrák-Magyar Bank szabaddalma nem lesz meghosszabbítva és ennélfogva az érme- és pénzügyre vonatkozó szerzői és érvényét vesztené... stb.”

Már most közjogi szempontból és a korona jogait illetőleg mit jelent az, hogy a király az 1867. XII. t. c. 68. §-at — mely világosan kimondja, hogy Ausztriával való megegyezés nem léteben Magyarország önálló rendelkezési joga sértetlenül fennáll és elismertetik — szentesítette? Azt, hogy már 1867-ben a legünnepélyesebb deklarációval kimondta a korona, hogy ha a pénzügyre, tehát a jegybankra vonatkozó megegyezés terminusa lejár és új megegyezés Ausztriával nincs, úgy ő a nemzeti akaratra bízta ennek a kérdésnek miként való megoldását (hogy t. i. magyar állami jegybank, vagy részvénytársasági alapon álló egy vagy több bank legyen-e) és a nemzeti akarat megnyilvánulását szentesíteni fogja.

Vagyis a korona az 1867. évi XII-ik törvények hivatkozott szakaszainak elfogadásával saját maga korlátozta azt a jogát, hogy ezen törvényben elismert jogok érvényesítése esetén, a szentesítést attól a törvénytől, mely az önálló magyar jegybank felállítását, mint az 1867. XII. t. c. 68. §-ának, bizonyos körülmények beállta esetén, folyományát megtagadhatja. Az 1867. XII. t. c. szentesítésével tehát a korona abszolút szentesítési joga az önálló vámterületet és az önálló magyar nemzeti bankot illetőleg maga a korona által restignálva lett.

Igaz, hogy a magyar közjogi törvény és törvény között különbséget nem tesz, — az a megkülönböztetés, hogy alaptörvény és közönséges törvény közjogunkban nem létezik és legfeljebb csak fontosság tekintetében van különbség ezen törvény és a másik törvény között — tehát minden törvényhez kell királyi szentesítés, és így tekintet nélkül az 1867. XII. t. c. 68. §-ára, kell ez a magyar nemzeti bank felállításához is; ámde igaz az is, hogy az 1867. XII. t. c. ezen szakasza rendelkező, decretatív természetű — a franciák az ilyen közjogi terjedelmű és hatályú törvényt „lois decretés”-nek nevezik, — míg, az ezen törvény folyományaként jelentkező más törvény, vagy törvények végrehajtó természetűek; amint a francia közjogászok nevezik „lois administratives”. Ilyen adminisztratív természetű és nem decretatív törvény lenne az önálló magyar jegybankra vonatkozó törvény is, amely szentesítést igényel ugyan, de ennek a szentesítésnek az 1867. XII. t. c. 68. §-a folytán szentesítettnek kell és a korona ezt a szentesítést a kifejtettek szerint meg nem tagadhatja.

Lehet, hogy a magyar közjogba belekontárkodó osztrák közjogászok öfelsége előtt más világításba helyezik az ő jogait, — a magyar törvénynek tiszta képe azonban más.

Ausztria beleszólásáról, beleegyezéséről kár egy szót is vesztegetni, hiszen mi Ausztriával egyszerűen szerződünk és a szerződés

lejártával úgy rendezzük pénzügyrendszerünket, ahogy nekünk tetszik.

És ha a dolgok mélyére tekintünk, meg fogjuk állapítani, hogy az önálló vámterület és önálló bank felállíthatóságát illetőleg az 1867. XII. t. c. által megállapított közjogi helyzet mennyire megfelel a gazdasági élet törvényeinek és követelményeinek is.

Hatalmi szóval közgazdasági és pénzügyi kérdéseket eldönteni rem lehet. És nem is döntöttek el soha és sehol. A közgazdasági és pénzügyi élet helyes berendezésétől függ az ország polgárainak jóléte és boldogulása; a jegybank egy állam közgazdasági életének az ütőere. Ilyen kérdésekben a nemzeti akarat az, amely hivatva van a legmegfelelőbb megoldást találni, nem pedig egy ember, ha az még oly magasan áll is, mint a felkent király.

És vajjon még mindig azt a kizsákmányoló politikát akarják ellenünk folytatni, a mely virágzásának kezdetét a XVI. században vette és amelylyel — hogy kisebb dolgról szóljak — megszüntettek pl. a világhírű győri állatvásárokat, amelynek folyományaként — hogy nagyobb akcióra is rámutassak — azt irták Bécsből vissza a magyar kancelláriának:

„Mig Magyarország nem lép arányos, egyenlő viszonyba a többi örökös tartományokkal, addig a kincstár nem segítezhet olyan ipart, mely az örökös tartományok élelmét csökkenti.”

Magyarországnak tehát, — írja Marczali — mely gazdasági tekintetben gyarmat, még lakolni kell azért, hogy politikai tekintetben nem egészen az. És arról a függetlenségi álláspontról, mely közjogilag is egészen tiszta és világos — gazdasági érdekeink szempontjából is megdönthetetlen erősségű — hirdessük azt, hogy a keresztülvitel lehetetlenség?

H I R E K.

Kinevezés. A vallás- és közoktatásügyi m. kir. miniszter Eppert Ferenc okleveles tanítót a gombosi vasut-telepi állami elemi iskolához rendes tanítóvá kinevezte.

Választás. Veprőd községben az üresedésben volt orvosi állásra folyó hó 6-án megtartott képviselőtestületi ülésen egyhangulag dr. Stricker Péter ósziváci orvos választott meg.

Kinevezés. Fernbach Károly főispán a szilagyi állami elemi iskolai gondnokság tagjává Resch Mihályt kinevezte, a titeli állami elemi iskolai gondnokság tagjává pedig Ivanits István községi jegyzőt kinevezte.

Tanítóestély. A zombori s a környékbeli tanítók testülete a Faragó János kir. tanfelügyelő kezdeményezésére folytán minden hónapban megtartani szokott társas estélyét ezen tanévben *f. hó 18-án este 8 órakor a Csitaonica sör-csarnokban* tartja meg első ízben. Hogy az összejövetel mennyire erősítőleg hat a kartársi együttérzés ápolására legjobban bizonyítja, hogy azon a kir. tanfelügyelőség hivatalnokai karán kívül a tanítók családtagjaikkal együtt mindig teljes számban részt vesznek, nehéz fáradságteljes munkájuk után vezetők társaságában ezt a kedélyes estét mindenkor kellemesen töltik el.

Kinevezés. A szegedi tábla elnöke dr. Kupuszárevits Mihály ügyvédjelölt zombori lakost a vezetése alatt álló kir. tábla kerületébe joggyakorokká nevezte ki.

Iskolalátogatás. Vigh Albert kir. főiparoktatási főigazgató a felsőkereskedelmi iskolák miniszteri biztosa ily minőségében meglátogatta a felsőkereskedelmi iskolát, a női kereskedelmi tanfolyamot, valamint Zsulyevits Ernő felsőkereskedelmi iskolai igazgató kíséretében a háziiparszövetség által fenntartott nőipariskolát. A tapasztaltak felett teljes megelégedését fejezte ki. Különös elismerését nyilvánította Fernbach Károlynénak a nőipariskola délutáni és estéli gyakorlati tanfolyamaiért.

Házasság. Gertner Antal bácsgyulafalvai géplakatos folyó hó 16-án tartja esküvőjét Laforsch Fülöp ósziváci szikvizgyáros, az ósziváci függetlenségi kör agilis tagjának bájós leányával, Erzsikével.

Vármegyei közigazgatási bizottsági ülés.

Bács-Bodrog vármegye közigazgatási bizottsága Fernbach Károly főispán akadályoztatása következtében folyó hó 10-én tartotta meg rendes havi ülését Vojnits István alispán elnöklésével. Fodor pü. tanácsos jelentette, hogy folyó évi október hóban a vármegye területén egyenes adóban 38260 korona 15 fillérrel több, hadmentességi díjban 3997 kor. 51 fillérrel több, bélyeg és jogilletékben 48201 kor. 75 fillérrel több, fogyasztási és italadóban 10234 kor. 98 fillérrel kevesebb, tanítói nyugdíjban 2787 kor. 67 fillérrel több folyt be. Dr. Pavlovits kir. tanácsos jelentette, hogy az általános közegészségügyi viszonyok jelentékenyen kedvezőbbek voltak, a váltóláz és az influenza csökkent; ronesoló toroklob 21, vörheny 8, hagymáz 13 községben észleltetett. Katy községben Rátay Dezső személyes jogu gyógyszerár felállítására kapott engedélyt, a nemesmiliticsi Megváltóhoz címzett gyógyszerár személyes üzleti joga Mór Gyuláról Tarján Gézára ruházott át. Popovits kir. főgyógyász jelenté, hogy a zombori kir. törvényszéki fogházban a rend és tisztaság példás; a múlt hó folyamán 45 letartóztatott volt elhelyezve és pedig: jogérvényes elítelt: elzárásra 3, fogházra 13, börtönre 12, fegyházra 1, felebbezés alatt álló vizsgálati fogoly 1, elítéletlen vizsgálati fogoly 15. Faragó János kir. tanfelügyelő jelentette, hogy az elmúlt hónapban a nem állami tanítók fizetésének rendezése céljából az 1907. évi XXVII. t. c. értelmében 1565, eddigelé összesen évi 163188 korona államsegély folyósított; az újverbázi társulati polgári leányiskola szükségleteinek részben való fedezésére a folyó tanévre 1000 korona államsegély engedélyeztetett. Végül hogy az elmúlt hónapban hiv. meglátogatta a topolyai állami polgári fiúiskolát, a róm. kath. népiskolát és róm. kath. óvodát összesen 14 tanteremben.

PártvacSORA. A zombori függetlenségi pártkörben november 27-én este fél nyolc órakor tartják meg a szokásos pártvacSORát. A pártvacSORA ezuttal sertésTOR keretében fog lefolyni. Menü: sertéspaprikás, sült kolbász, sült hurka és sajt. Egy teríték ára fél liter borral együtt 2 korona. A részvételi jegyek Gallusz József köri szoigánál, továbbá Sztrilich Zsiga, Mayer István és Metz József urak fűszeres boltjaiban kaphatók. — Nöket és vendégeket is szívesen látunk.

Szabad lyceum. A zombori szabad lyceumban ma, folyó hó 14-én délután 5 órakor a városbáza dísztermében dr. Duchon János tart előadást. Az előadás tárgya: A tuberkulózis, vetített képekkel. Az előadás ingyenes.

Szerencsétlenség. Az újvidéki vilamos gyár üzembe helyezésére szükséges nagyobb mennyiségű nyersolaj folyó hó 8-án érkezett meg vasuton és Sztuka Rezső 32 éves főgépész az esti órákban a nyersolaj-tartályok töltögetése körül foglalatokodva, majdnem életével fizette meg a nem eléggé óvatos eljárását. Ugyanis midőn az e celra külön — a munkaház és gépház között létesített — épület pincéjébe égő gyertyával lement, hogy az ott elhelyezett s részben már megtöltött tartályokat megvizsgálja, a kifejlődött gázok robbanást idéztek elő, amelytől az egyik megtöltött tartály megsérült, az épület teteje szétrombolódott, a főgépész pedig súlyos égési sebeket szenvedett. A mentők a súlyosan sérült embert rögtön a kórházba szállították, ahol gondos ápolás alá vették. Az okozott anyagi kár körülbelül 3—4000 korona.

Miniszter a munkásokért. A kereskedelemügyi miniszter arra való tekintettel, hogy ez évben sok mezei munkás maradt aratási szerződés nélkül, olyan irányú intézkedéseket kért a hatóságoktól, hogy mindazok az utépítési munkálatok, melyeknél földmunkások alkalmazhatók, mielőbb folyamatba tésse-nek. Egyben arra kérte a hatóságokat, hogy az építés vezetését a munkások szerződése végett utasítsa egyenesen a földmivélségi miniszterium munkásközvetítő osztályához.

Második sínpár. A budapest—zimonyi vonalon második sínpárt akarnak építeni. A második sínpár építését nemcsak a megnövekedett forgalom, de stratégiai szempontok is indokolták teszik. Az építési munkálatok állítólag már a tavaszon megkezdődnek.

Házasságszedelgés. Hetek óta egy ál-völégény járja a bacsmezei falvakat s megnyerő modorával, biztos fellépésével oly könnyen ejti tévedésbe a gyanútlan embereket, hogy eddig is már egész légió azoknak a száma, akiket házasság ürügye alatt anyagilag is érzékenyen megkárosított. Most Paeserről jelentik, hogy az ál-völégény ott is feltűnt, szerepelt, sőt nem is eredménytelenül, mert — eljegyezte magát. Az ismeretlen alak gazdag vidéki iparosnak mutatkozott be Paeséron s több olyan házat szerencsétlenül látogatásával, amelyben eladó leány van. Utjának céljait a nőülést mondotta be s több helyen való sikertelen próbálkozás után Gy. M. házban szíves fogadtatásban részesült. A családnak nagyon megtetszett a csinos, jó megjelenésű, biztos fellépésű völégény-jelölt s az eljegyzést és gyűrűváltást is rögtön meglátották. A leány szülei egy nagy értékű aranygyűrűt adtak a völégénynek, aki olyan karikagyűrűt húzott menyasszonya ujjára, hogy a rokonság egészen elbámult rajta. Az eljegyzést reggelig tartó muri követte, melynek mámorát a völégény hirtelen eltűnése kergette ki a mulatózók fejéből. A völégény ur, se szó, se beszéd, eltűnt. Pár napig vártak, hogy hirt ad magáról, majd amikor megtudták, hogy másutt is járt hasonló célból: megvizsgálták a gyönyörű jegygyűrűt. Erről kitudt, hogy bronzból való, a völégényről pedig, hogy szélhámos, házasságszedelgő. A rendőrség mindenfelé keresi és egy bronzgyűrűs paeséri kislány szíve mélyéből sajnálja, hogy ál-völégény volt az a csinos gyerek.

A Bács-Bodrog Megyei Irodalmi Társaságot Gyulai Pal temetésén Budapesten folyó hó 11-én Vértési Károly elnök képviselte.

Szenzációs letartóztatás híre érkezik Ujvidékről. Lábas Gyula szabadkai birtokrendező mérnököt ott Vésely Elek ujvidéki rendőrkapitány az ujvidéki törvényszék vizsgálóbírójának megkeresésére letartóztatta. Hettekkel ezelőtt az ujvidéki szerb lapokban nyíltan megvádolták Lábas Gyulát, aki legutóbb a szabályi tagosítás mérnöki munkáját végezte, hogy a földbirtokosokat magához eítalta és jó pénzért megígérte, hogy ott kapják a földet, ahol ők akarják. Így — állítólag — 100,000 korona kárt okozott a szabályi gazdáknak. A letartóztatás okairól nem tudhattunk meg többet, mint azt, hogy a szabályi tagosítás körül visszaélések történtek és ezen visszaéléseket állítólag Lábas követte el. Lábas Gyula tekintélyes szabadkai polgár, aki évtizedek óta becsülettel és eredményesen munkával szerezte vagyonát, éppen azért szinte hihetetlennek tartjuk, hogy az ellene emelt vádnak komoly alapja van. Az ujvidéki vizsgálóbíró távirati megkeresésére László Géza szabadkai rendőrkapitány a gyanúval terhelt mérnök lakásán házkutatást tartott. A házkutatás alkalmával lepecsételtek Lábas Gyula üzleti könyveit, levelezéseit. A lefoglalt iratokat a szabadkai rendőrség sürgősen az ujvidéki vizsgálóbíró rendelkezésére bocsátja.

Robbantások a bajai hidnál. Megirtuk, hogy Baján egy négyezer méter-mázsa keramittéglával megterhelt uszályhajó a baja—bátaszéki hid lábába ütközött és rakományával együtt elsüllyedt. A folyam-mérnöki hivatal igyekezett az akadályt elhárítani, mert a hajózásnak utjába esett. Legutóbb egy teljes hónapon át négy buvár próbálta a téglákat kiemelni, de sikertelenül, mert nem fértek a hajóhoz. Most tizennégy utászkatona érkezett Bajára, hogy a hajót felrobbantsák. Ezt a robbantási munkát nagy elővigyázattal kell végezni, mert attól lehet tartani, hogy annak a hidpillérnek, amelynél az elsüllyedt hajó fekszik, árthat a robbantás. Az utászok most végzik a Dunán a hid körül az előmankálatokat és hétfőn már meg is kezdték a robbantásokat.

Bucsuzásul. Amidőn Szobráncra a kir. járásbíróshoz jegyzővé történt kinevezetése folytán Zomborból eltávozom, mindazon jóakaróimnak, jóbarátainak és ismerőseimnek, kiktől az idő rövidsége miatt búcsút nem vehettem, ezúton mondom „Isten hozzádot”, kérve, hogy baráti jóindulatukat tartsák meg számomra a jövőben is. A viszontlátásra! — Dr. Szondy István, szobránci kir. járásbírósi jegyző.

A zentai agrárbank vezérigazgatója. A Zentai Agrár Takarékpénztár Rt. Szabadkán tartott igazgatósági ülésén Kovács Jánost a Közgazdasági bank igazgatóját egyhangúlag vezérigazgatójává választotta meg.

Érseki megerősítések. A kalocsai érsek Szentirmay Gyula, Saray Lajos és Horváth Anna csantavéri, valamint Pető Pal bácskerteszi tanítókat, illetve tanítónőt ebbeli minőségében megerősítette.

A szondi műkedvelők fényesen sikerült hangversenyt rendeztek a múlt héten a József kir. herceg szanatóriumegyesület javára. A hangverseny kiváló izléssel összeállított műsorában közreműködtek: Sztrilich Jenőné urhölgy, Thurszky Sárika, Thurszky Margit, Drinyovszky Katica, Sajgó Mariska, Gräber Katica, Margittay Ibolyka és Mokry Mariska urleányok, továbbá dr. Rapp Jakab, Csája Ferenc és Csily Lajos urak. A feltűnő nagy számban jelenvolt előkelő hallgatóság lelkes tapsokkal jutalmazta a szereplők művészi előadását. A hangversenyt reggelig tartó tánc követte. A mulatság a tüdőbetegek részére 312 korona 20 fillért jövedelmezett.

A városok két milliója. Ismeretes dolog, hogy a városokat hónapok óta foglalkoztatja a két milliós állami kárpótlás felosztásának módja, leginkább pedig az ideje. Erről a „Városok Lapja” ujabbban a következő értesüléseket közli: „A két millió korona felosztását a kormányválság nem akadályozza. A két milliót éppen ezért okvetlenül felosztják mielőbb. Most már illetékes helyen elejtettek azt a tervet, hogy esetleg a jövő évi 2 millióval együttesen kerüljön kiosztásra a folyó évi is. A felosztás kérdésével a múlt csütörtökön és pénteken megtartott minisztertanács is foglalkozott, de ennek megállapodásairól lapunk zártáig még semmi pozitív értesülést nem kaptunk. Annyi bizonyos, hogy most már a legkomolyabban foglalkoznak az illetékes körök a szétosztás kérdésével s addig az nem is kerül le a tapétáról, míg a felosztás tényleg meg nem történik. Az akadály természetesen a felosztás elvi részének a megállapítása, amire vonatkozólag a tárgyalások teljes erővel folynak. Egyszóval az az impresszió, hogy a felosztás hamarosan megtörténik.”

Elhalasztották a szabadkai tárgyalást. Szenzációs fordulatot vett a szerdai delutáni tárgyalás tolyamán a szabadkai bűnpör. Ítélet nem lesz. A tárgyalást elhalasztották. A bíróság ugyanis a kérdésekhez még egy új kérdést vett fel és pedig, hogy bűnös-e Haverda Mariska a felbujtás büntetésében. A védőknek a perrendtartás értelmében, ha a vádat megváltoztatják, joguk van a tárgyalás elhalasztását kérni. Eltek is ezzel a jogukkal és így az egész ügy új tárgyalásra kerül a jövő évi februári ciklusban. A vádlottak addig fogva maradnak.

A tüdővész pusztítása. A m. kir. belügyminiszter legújabb jelentése szerint folyó évi május hóban a magyar birodalomban összesen 7881 egyén halt el tüdővészben. E számban Bács-Bodrog vármegye 288, Zombor 28, Baja 8, Szabadka 58 és Ujvidék 17 áldozattal szerepel.

A Szerbiába szülő postai csomagok. A helybeli postahivatal felkérte lapunkat a következő sorok közlésére: A Szerbiába szülő postai csomagokhoz ezentul ismét három darab árubevallást (vámnyilatkozatot) kell csatolni, melyben igen pontosan kell feltüntetni a feladó és címzett nevét, a rendeltetési helyet, az áru nemét és a csomag tiszta és teljes súlyát. Nem kellően pontos adatokat tartalmazó, vagy ily okmányok nélkül érkező csomagokat a szerb vámhivatalok nem engednek az országba.

Agyonnyomta a föld. Óbecsén a napokban nagy szerencsétlenség történt. A Ferencsatorna mentén levő földhányásból Czervin Lázár földműves sárga agyagot hordott haza tapasztásra. A földdel megrakott kocsi fiával hazaküldte, míg ő ott maradt, várva a kocsit visszatérését. Unalmában Czervin a földésoldal alsó részéből előre vajtta az agyagot, hogy legyen mit fölhányani a visszaérkező kocsira. Eközben történt, hogy megesuszott a töltés és az 53 éves embert maga alá temette. Az üres kocsival visszatérő fia nem tudta mire vélni atyja távozását s csak oda érve látta a szerencsétlenséget. Hamar segítségért kiáltott, hozzáfogtak a leomlott föld eltávolításához, de mire kimentettek a romok alól Czervint, az már halva volt.

Állattenyésztők támogatása. Darányi földművelésügyi miniszter elhatározta, hogy a nemesebb fajú állatok meghonosítását a közel jövőben nagy mértékben előmozdítja. Ezért azoknak a gazdáknak, akik nem képesek nemesebb fajú apaállatokat beszerezni, azokat a miniszter állami támogatásban részesíti. A gazdák a kölcsönt apró részletekben fogják visszafizetni.

SZÍNHÁZ.

Szerda.

Ma az **Elvált asszony** ment másodszerbérletben az elsónél összevágóbb s egyöntetűbb előadásban. A zenekar erőteljes fortissimói sokhelyütt elnyomják az énekeseket; a posaune-t fuvó őrmesternek nagy lelki gyönyörűségére szolgál, ha a közelében ülő hölgyek hangszerének fülhasogató hangjaitól megrebbennek. A karmesternek kötelessége az ambiciózus zenészt hangszerének lágyabb kezelésére szorítani. Toronyi hadar; kellesmes lágy lírai tenorja a középső regiszterekben a zenekartól egyáltalában nem érvényesül, a magasabb szárnyalású dallamokban pedig fárad. Sokat és helytelenül gesztikulál. Mezei Margit chic-kei táncol. Többször kitapsolták. Gözon tulzott, Remete, ez a minden tekintetben kiváló ügyes művész, aki sokoldalúságával már annyiszor elragadott bennünket és Solymosy jól játszottak, bár utóbbin látszott, hogy küzd a szöveggel; Kaposi Józsa nem volt disponálva, gyönyörű hangja feledtette hanyag öltözködését; Iván kritikán aluli volt.

—r.

Csütörtök.

Az operette színpadokon néhány évvel ezelőtt egy invenciókban gazdag zeneszerző bukkant fel, kinek neve az összes színpadokon visszhangra talált. Ez Ascher Leó volt. León Viktor bécsi librettógyáros szövevényes eslekményű és romantikus témájú **Koldusgróf** szövegét tele szötte eredeti, behízselgően lágy, édes és érzélgős melódiákkal. Mintha a koldusgróf Ascher gazdag dallamforrását kimerítette volna, mert azóta a kedélyt és lelketűdítő zeneforrás megszűnt bugyogni.

Ma ismét élveztek a kiapadt forrás régi gyöngyöző melódiáit, melynek szépségét a zenekar már élvezhetően játszotta el. Játékukban határozott fejlődés mutatkozik; volt benne összhang, kevés finomság és csiszoltság. Még mindig hiányzik azonban belőle a lendület, az elevenség és a lélek. Mezei Margit a koldusleány szerepét operetteszerű Carmen-alürrökkel töltötte be. Remete hasznavehetőségét és sokoldalúságát mutatta be ismét. Solymosi sikerült alakításának — habár egy kissé groteszk volt — szívből kacagtunk. Sok tapsot kapott Markovits Bandika is. Kedvesen énekelt és ügyesen táncolt. A többi szereplő elősegítette a jó előadást.

Péntek.

Marry Ann a ködös Albiónból indult ki hódító körutjára s hosszú utazása után hozzánk is ellátogatott. Fogadtatása langyos volt. Az simeretségnek örvendünk, amely azonban azt az impressziót keltette bennem, hogy az fiatal kora, üdesége és bájos naivsága dacára nem lesz tartós. Marry Ann hazájának klímájában kellene élnünk, hogy megszeressük. Marry Ann élettörténete kedves és bájos. Látjuk, mint lesz a munkától eldurvult kezű, szurtos képű, szentimentális lelkületű és szerelmes szívű naiv kis eselédleányból előkelő megjelenésű, finom kezű, művelt, szellemes és szerelmes asszony.

Marry Ann alakja és egyénisége idegen előttünk és csak Zangwill bámulatosa finom rajza tudta elfogadhatóvá és szinpadképessé tenni. Ezen darabban megismerkedtünk az angol humorral, amely nem oly meleg és szellemes, mint a francia, nem oly szentimentális és lágy, mint a német, hanem hideg, finom, egyszerű és naiv. Mintha humorára a sűrű köd nehezedne, mely kitörésében megakadályozza.

Hevesi Gusztika teljes közvetlenséggel, természetes bájjal és nagy színjátszó képességgel ábrázolta Marry Ann-t, kit ebben a szerepben igazán megkedveltünk. Sikere nagy volt. Remete a falusi lelkészből pompás kabinetalakítást produkált. Sikertült maszkja is elegendő volt arra, hogy tapsra ingereljen. Szem és arcjátéka kitűnő volt. Szépen játszott Haraszi Vilma, Solymosi és Andai. H. Lévai Berta külön dícséretet érdemelt ki magának egy külvárosi szállótulajdonos egyszerű ábrázolásával. Gózon kedvetlenül játszott. A rendezés sikerült. Örömmel regisztráljuk, hogy ezen „fehér estén“ az összes jegyek elkelttek.

Bárd.

Vigyázzunk az egészségünkre.

VIII.

A tüdővész.

III.

Be van bizonyítva, hogy sok tehen az emberi tüdővésszel rokon gümösödésben szenved, habár ez rajta külső tekintetre nem is látható. A teheneknek ezt a betegségét gyöngykórának nevezik. A magyar marha hajdanában nem igen volt gyöngykóros. De mostanában a külföldről sokfajta tehen került be hazánkba, ezekről bebizonyosodott, hogy nagyon sokban megvan ez a nyavalya. Az ilyen tehenek tejével, ha nyersen issza az ember, nem forralva, sok gümös csira jut be különösen a gyermekekbe. Nyersen az ilyen tehen tejéből köpült vaj is ártalmas.

Látható az elmondottakból, hogy arra a célra törekedve, hogy az egészséges embereket a tüdővészbeeséstől megmentsük, legfontosabb tennivalónk az, hogy azt, aki már tüdővésszel szenved, megtanítsuk arra, hogy köpködésével nagyon vigyázó legyen s turháját ne szórja szerteszét, hanem egy félig vízzel telt bögrébe gyűjtse, melyet folyvást maga körül tartson. Ha a bögrében már sok csunya van, azt ki kell üríteni az árnyékszékbe, vagy valami pócegödörbe s a bögrét forró, lugos vízzel ki kell öblíteni.

A tüdővész beteg ne beszéljen közről senkivel, ne csókolózzék s általában azon igyekezzen, hogy ha már ő maga olyan szerencsétlen, hogy ilyen nagy bajba esett,

legalább atyjafiai ettől a nyomoruságtól mentve maradjanak. Ezt úgy érheti el, ha gondot visel testének, kivált kezének tisztaságára, száját gyakran kimossa, ruháit, amint csak teheti, változtatja, kivált fehérműit, melyek bizony nagyon sok kóros csirával lehetnek tele. Ha ilyen módon viseli magát, akkor nem veszedelmes azokra, akik vele érintkeznek s akkor ezek nem fognak az ő ápolásától irtózni, ami az ő állapotát is könnyebben elviselhetővé teszi.

Hogy a tüdővész terjedésének, amennyire csak lehet, gátat vessenek, külföldön nagy küzdelmet fejtenek ki úgy az állami hatóságok, mint az e célból alkult egyesületek.

Ujabb időben hazánkban is erős az ez irányban folytatott munkálkodás. Arra alkalmas helyeken nagy gyógyító intézeteket állítanak fel, melyekben a tüdővésszel szenvedők egészségének visszaállítására minden lehető módot felhasználnak. Az ilyen intézetek nemcsak azáltal tesznek nagy szolgálatot, hogy a betegeket, ha csak lehet, meggyógyítják, hanem azáltal is, hogy elválasztván az egészséges emberektől a tüdővésszel szenvedőket, a betegség továbbterjedését megakadályozni törekednek. Ha egy családban tüdővésszel kap az apa és kislánya a családból, rendszeresen folytatja annak itthagott kóros mérgével megfertőztetett felesége, vagy valamelyik gyermeke annak betegségét. Ha azonban idejekorán gyógyító intézetbe viszik s eltávolítják családjától, a megfertőztetés veszedelmé mindig kevesebb és kevesebb lesz. Áldásos intézetek az ilyen szanatóriumnak hívott gyógyító helyek, s a kormány mikor ilyenek minél több helyen való felállítására segítséget nyújt, rendkívül hasznos szolgálatot tesz úgy a betegeknek, mint azoknak, kiket e betegek, ha otthon maradtak volna, betegségük csiráival megfertőztethettek volna.

Gabonaárak a zombori piacon

1909. évi november hó 12-én.

Következő: P.

A készáruüzlet mai részleteiről a következőket jelenthetjük:

A búzában élénkebb üzlet fejlődött, mert a molnárak vásároltak. A hozatal és vételkedv nagy forgalomnak örvendett, de az árak még sem változtak.

A zab a helyi fogyasztásnál normális kereslettel találkozott. A hangulat csendes. Ára változatlan.

Az árpa hiányzott a piacon.

A tengeri, új morzsolt hozatata, kínálata és vételkedve élénk és nagy forgalma volt. Ára 10 fillérrel csökkent. A csöves tengerinek forgalma is emelkedett irányu s a termelők jelentékeny mennyiséget adtak el.

Bab hozatal nem volt.

Az árak a következők voltak:

Buza	27:40 K-tól — 27:90 K-ig
Zab	13:30 „ — 13:60 „
Árpa	— „ — — „
Tengeri morzsolt	10:00 „ — 10:10 „
Uj csöves tengeri	6:40 „ — 6:50 „
Bab	— „ — — „
Repce	— „ — — „
Köles	— „ — — „
Kendermag	— „ — — „
Bükkönymag	— „ — — „

Mindent q-kint = 100 kilogrammonkint számítva.

HIRDETÉSEK.

317759. szám C. III.

Osztrák-magyar személyforgalom.

A m. kir. államvasutak igazgatóságától vett értesülés szerint a magyar és osztrák vasutaknak egymásközi közvetlen személyforgalmára vonatkozó díjszabások 1910. évi január hó 1-én új kiadásban jelennek meg, mely részben leszállított, részben felemelt menetdíjakat tartalmaz.

Budapest, 1909. évi november hó 3-án.

A m. kir. államvasutak
igazgatósága.

263—1

4987/kig. 1909. szám.

Pályázati hirdetés.

Káty községében elhalálozás folytán üresedésbe jött községi I-ső irnoki állásra pályázatot hirdetek s felhívom mindazokat, kik ezen állást elnyerni óhajtják, hogy szabályszerűen felszerelt kérvényüket (keresztlevél, aki állásban nincs, erkölcsi bizonyítvánnyal is stb.) hozzám folyó évi november hó 30-ig annál is inkább nyujtsák be, mert a később érkezők figyelembe vételét nem fognak.

Az állás javadalmazása évi 1000 korona fizetés és 160 korona lakpénz.

Titel, 1909. évi november hó 6-án.

264—2—2

SZEMZŐ JÁNOS,
főszolgabíró.

Mig a készlet tart:

Törley	4:30	Cliquot	10:30
Littke	4:60	L. Roederer	10'—
Transylvania	4:30	G. Roederer	7.50
G. H. Muhm	9:50	Leanyka	1:30
		Cognac	3.60

Ifj. Heindlhofer R.
ZOMBOR. 261—6—3

EGYETÉRTÉS

A legrégibb és a legjobban
értesült magyar újság az

A társadalom minden köré-
ben egyformán kedvelik. A
magyar családok hírlapja.

Előfizetési ára: egy hóra 2.40 K.

Főszerkesztő: Dr. Pap Zoltán.

Szépirodalmi főmunkatárs: Eötvös Károly.

Kérjen mutatványszámot.

Nagy elterjedtsége folytán
hirdetéseivel minden iparos
és kereskedő az Egyetértés-
ben biztos eredményt ér el.
Minden cikk hirdetése alkal-
mas, mert olvasóközönsége
vegyes.

Kérjen hirdetési prospectust.